ΞΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Τὸ ὄνειρο

Τοῦ J. 'ichepin

Μοῦ πῆρες τὸ πρῶτο βαθὺ ὄνειρο τῆς ψυχῆς μου.
Ὧρες ὁλάκερες μπροστά σου γονατισμένη ἡ ψυχή μου, θὰ σοῦ λέη τὸ μυστικό της πόνο.
Μοῦ πῆρες ἀπ' τὰ χείλη τὴ ζωή μου. Μ' ἀφάνισες τὴ σκέψη μου.
Καὶ μένω ἔτσι τώρα σὰν χαμένος... χαμένος στὸν κόσμο τοῦ ἔρωτά σου.
Τὸ πρῶτο βαθὺ ὄνειρο τῆς ψυχῆς μου, ἐσύ, ἐσὺ τοῦχεις κλέψει.
Κανεὶς δὲ μᾶς εἶδε τότε. Μόνο τ' ἀστέρια μᾶς κυττοῦσαν γελαστὰ καὶ τ' ἀρώματα τῶν λουλουδιῶν χυμένα τριγύρω, συνοδεύαν τὸ μαγικὸ τραγοῦδι τῶν πρώτων μας ἐρώτων.
Ἤσουν ἐσὺ κι' ἐγώ.
Γύρω μιὰ ὑπέρτατη κι' ἀπόλυτη γαλήνη, μιὰ ἄκρα σιωπή...
Σωπαίναν τὰ χείλη' μόνο τὰ μάτια μας μιλοῦσαν.
Καὶ χτυποῦσαν οἱ καρδιές...
Μὰ τώρα !
Τὄνειρο, τὸ πρῶτο ἐκεῖνο βαθὺ ὄνειρο τῆς ψυχῆς μου, ἐσύ, μόνον ἐσύ, τὸ ξέρεις, τὸ κρατᾶς.
Κι' ἐγὼ τὸ κλαίω καὶ τὸ θρηνῶ, μ' αὐτὰ τὰ λόγια ποὺ σοῦ γράφω, ὡραία ψυχὴ τοῦ πρώτου ἔρωτά μου.

* * *

Σ' ἐκείνην ποὺ εἶνε στὸν παράδεισο

Ἐδγκ Ποὲ

Ἤσουν τὸ πᾶν γιὰ μένα, ὡραία μου μικροῦλα, τὸ πᾶν.
Ἐσὺ μόνο μποροῦσες νὰ γλυκάνῃς, νὰ μεθύσῃς τὴν ψυχή μου. Ἐσύ !
Ἤσουν ἕνα νησάκι καταπράσινο στὴ θάλασσα, ὦ ! ὡραία μου, ὦ ! γλυκειά μου,ἤσουν μιὰ πηγή,μιὰ ἀστείρευτη,μιὰ δροσερὴ πηγή...
Ἤσουν ἕνας ναὸς τριγυρισμένος μὲ γιρλάντες ἀπὸ φροῦτα κι' ἀπὸ λουλούδια μαγικά...
Καὶ ὅλ' αὐτὰ ἤσουν ἐσύ ! ἐσύ ! ὡραία, γλυκειά μου..
Καὶ ὅλ' αὐτὰ ἦταν γιὰ μένα, γιὰ μένα ἀγαπημένη μου μικροῦλα.
Ἀ ! Μὰ εἶταν ἕνα ὄνειρο, τόσο λαμπρὸ... τόσο πολὺ λαμπρό, πού, ἀλλοίμονο ! δὲν μπόρεσε νὰ ζήσῃ γιὰ πολύ !
Ἦταν μιὰ ἐλπίδα φωτεινή, ποὺ δὲν ἦταν γραφτὸ νὰ ζήσῃ γιὰ πολύ!
Ἔλαμψε μιὰ στιγμὴ καὶ χάθηκε... καὶ χάθηκε γιὰ πάντα.
Ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ μέλλοντός μου μιὰ κραυγὴ ἀκούω νὰ φωνάζῃ: «Ἐμπρός ! Προχώρει ! Βάδιζε».
Μὰ ἐγὼ στὸ παρελθόν, (ὦ ! τί μαύρη, τί σκοτεινή, τί ἄβυσσος...) ἀφήνω πάντα τὸ μυαλό μου νὰ πλανιέται, ἔτσι βουβό, ἀχίνητο, ἐκμηδενισμένο !

***

Γιατί, γιὰ μένα, ἀλλοίμονο ! ἀλλοίμονο !
Ἡ λαμπάδα τοῦ βίου μου ἔχει σβύσει, ἔχει σβύσει ἀγαπημένη !..
... Ποτὲ πιά ! Ποτὲ πιά !.. (Νὰ οἱ λέξεις, οἱ δυὸ αὐτὲς λέξεις ποὺ ἡ κρύα θάλασσα ξεβράζει κάθε μέρα στὴν ἀμμουδιά της...)
... Ποτὲ πιά ! ποτὲ πιὰ δὲν θ' ἀνθίσῃ τὸ δέντρο ποὺ ἀφανισμένο σωριάστηκε ἀπ' τὸν κεραυνό...
... Ποτὲ πιά ! δὲν θὰ ἐγερθῇ ὁ πληγωμένος ὁ ἀετός...

***

Καὶ ὅλες μου οἱ ἡμέρες περνοῦνε ἐκστατικές, καὶ ὅλα μου τὰ ὄνειρα γεμίζουν ἀπ' τὴ σκέψη τὴ δική σου, τὴ δική σου ἀγαπημένη.
Ὅλος ὁ νοῦς μου, ὅλη ἡ συλλογή μου σέρνεται ἐκεῖ πέρα, πρὸς τὰ σκοτεινὰ βασίλεια ποὺ λάμπουν τὰ δυό σου μάτια... ἐκεῖ πέρα ποὺ φέγγουν ἀκόμα τὰ ἴχνη τῶν βημάτων σου ποὺ πέρασες, τραβῶντας ποιὸς ξέρει γιὰ ποιούς αἰθέριους χορούς.... ποιὸς ξέρει γιὰ ποιὰ ποτάμια ποὺ ὁδηγοῦν στὴν αἰωνιότητα !

Μετάφρ. **Τάκη Λιακέα**

χορό του, ἔψελναν «Τῇ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια» καὶ ὁ λαὸς ἔφερνε τὸ Φλαντανελᾶ μὲ τὰ παλληκάρια του καὶ μὲ τοὺς γενναίους τῶν ἄλλων καραβιῶν, ποὺ εἶχαν πολεμήσει σὰν νὰ κινδύνευε ἡ δική τους πατρίδα.

Ὁ κυβερνήτης γελαστὸς γύρισε καὶ εἶδε τὴ θάλασσα καὶ ἔτρεξε στὸ βασιλέα του, μά...ἔξαφνα βλέπει τὴ μάννα του ἀκουμπισμένη ἐπάνω στὸ Βασιλέα.

— Ἡ μάννα μου ! Ἡ τυφλή μου μαννούλα !

Ὁ Αὐτοκράτορας χαμογελᾶ καὶ τὸν ἀγκαλιάζει.

— Ἐσὺ ἐστήριξες γιὰ λίγο τὴν Πόλι καὶ ἐγὼ τή μαννούλα σου !

Καὶ ἔτσι προχωροῦν ὅλοι μαζί. Στὴ μέση ἡ γριὰ μάννα, ποῦ τὴν κρατοῦσε ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ὁ γυιός της ὁ Φλαντανελᾶς κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος. Μπροστὰ ἡ σημαῖες καὶ τὰ λάβαρα μὲ τοὺς βυζαντινοὺς ἀητοὺς καὶ γύρω καὶ πίσω ὁ λαὸς ποὺ λιτανεύει.

Πᾶνε στὴν Ἁγιὰ Σοφιὰ νὰ δοξολογήσουν τὴν Ὑπερμάχο...

Η ΑΔΙΑΚΡΙΣΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΠΟΤΕ ΠΡΩΤΟΦΟΡΕΘΗΚΕ ΤΟ ΝΥΧΤΙΚΟ

Ἀπ' τὸ νυχτικὸ ὡς τὴ πιτζάμα.— Στὴν ἐποχὴ τοῦ Λουδοβίκου 14ου. — Τὸ νυχτικὸ τῆς δίδος Μοπανσιέ.— Ἡ γύμνια τὶς ὧρες τοῦ ὕπνου.— Ὁ ποιητὴς Μπενσεράντ καὶ τὸ φιλοδώρημα τοῦ Βασιλέως.— Τὸ κόλπο μιᾶς συζύγου.— Πῶς ἐρράφτηκε... ἕνα ἀντρόγυνο !— Τὰ νυχτικὰ τῶν Ἀβυσσηνῶν κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Οἱ ἀκολουθοῦντες πιστῶς τὴν μόδα στὴν ἐποχή μας ἐγκατέλειψαν τὸ πατροπαράδοτον νυχτικὸ κι' ἐφόρεσαν τὴ πιτζάμα. Πόσοι ὅμως ἀπὸ αὐτοὺς γνωρίζουν ὅτι τὸ νυχτικὸ ἔχει ὁλόκληρη ἱστορία καὶ ὅτι πρὸ τριῶν ἀκόμη αἰώνων ἦτο ἐντελῶς ἄγνωστο ;

***

Χρῆσις ταχτικὴ τοῦ νυχτικοῦ ἄρχισε νὰ γίνεται γιὰ πρώτη φορὰ ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ 14ου στὸν 17ον αἰῶνα.

Ὁ μοναδικὸς ἱδιογράφος τῆς περιόδου αὐτῆς, ὁ δοὺξ τοῦ Σαὶν Σιμὸν, ἀφηγεῖται, ὅτι ὁ Λουδοβῖκος 14ος, ἀσθενῶν καὶ μένων κλινήρης, κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του ἀναπαυόταν στὸ κρεββάτι του «φορῶντας νυχτικό. Κάθε πρωὶ δὲ στὶς ὀχτὼ, συμπληρώνει, τοῦ τὸ ἄλλαζεν ὁ πρῶτος γιατρός του καὶ ὁ πρῶτος του χειροῦργος γιατὶ ἴδρωνε». Γιὰ νὰ μᾶς σημειώνῃ ἰδιαιτέρως τὸ γεγονὸς ὁ χρονικογράφος αὐτὸς σημαίνει πὼς τὸ νυχτικὸ μόλις εἶχε φορεθῇ τότε. Πρὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς οἱ ἄνθρωποι ἐκοιμῶντο γυμνοί. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ τὸ ἀρκετὰ ἀξιοσημείωτο, ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὰ παρακάτω λόγια τοῦ Μολιέρου. Μιλάει ἕνα πρόσωπο μιᾶς κωμῳδίας του καὶ λέγει :

«Θεῖε μου,ἐκεῖνο ποὺ μπορῶ νὰ σᾶς πῶ εἶνε ὅτι βρίσκω τὸν γάμο κάτι τὸ ἀποχρουστικό. Πῶς μπορεῖ καὶ νὰ σκεφθῇ κανεὶς ἁπλῶς, ὅτι θὰ κοιμᾶται μ' ἕναν ἄνθρωπον ὁλόγυμνο ;

Ὁ Σκαρρόν, ὁ περίφημος γάλλος σατυρικὸς ποιητής, ἔγραψε τὸ ἀκόλουθο ποίημα στὴν πρώην γυναῖκα του ἡ ὁποία τὸν ἐχώρισε γιὰ νὰ πάρῃ ἄλλον.

«Τῇ στιγμὴ αὐτὴ ποὺ βρίσκεσαι ξαπλωμένη
πάνω στὸ κρεββάτι σου χωρὶς φορέματα
καὶ ποὺ ἀναπαύεις τὰ μέλη σου τὰ χοντρὰ
ἀνάμεσα στὰ σεντόνια,
ἐγὼ ὁ ἔρημος κι' ὁ φτωχὸς
βρίσκομαι μοναχὸς
στὴν κλίνη μου τὴν ὄχι καὶ τόσο καθαρὴ
καὶ σὲ σκέπτομαι γεμάτος ἔγνοια...»

Τὸ ποίημα αὐτὸ ὑποτίθεται ὅτι ἐγράφη κατὰ τὸ 1650.

Ἀλλὰ ἂς εἴμαστε καὶ δίκαιοι. Δὲν ἐκοιμῶντο ὅλοι γυμνοὶ κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα.

Ἐπὶ παραδείγματι ἡ περίφημος πριγκήπισσα, Μοπανσιέ, ἡ ἐπιλεγομένη Μεγάλη Δεσποινίς, ἤθελε νὰ φορῇ ἄλλο ὑποκάμισο τὴν ἡμέρα καὶ ἄλλο τὴν νύχτα.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἱματιοφυλάκιό της ἦταν πολὺ φτωχό, ἔπλεναν τὴν νύχτα τὸ ὑποκάμισο τῆς ἡμέρας καὶ τὴν ἡμέρα τὸ ὑποκάμισο τῆς νύχτας !..

Καὶ προβάλλεται εὔλογο τὸ ἐρώτημα : Ὡς πότε οἱ ἄνθρωποι κοιμόντουσαν γυμνοί : Ἀπὸ τὰ βιβλία τῶν χρονικογράφων καὶ τῶν ἄλλων συγγραφέων, προκύπτει ὅτι τὸ νυχτικὸ εἶναι ἐφεύρεσις τοῦ 15ου αἰῶνος. Δὲν τὸ ἐφοροῦσαν ὅμως ἀρχικῶς παρὰ ἐλάχιστοι εὐγενεῖς καὶ εὔποροι ἔμποροι. Τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ διάφορα βιβλία τῆς ἐποχῆς τῆς Ἀναγεννήσεως. Ὁ Γκυιόμ Μπουσὲ ἀφηγεῖται σχετικῶς ἕνα ὡραῖο ἐπεισόδιο ! «Ἕνας γιατρός, λέγει, ἐγκατέλειπε κάθε βράδυ τὴν συζυγικήν κλίνην γιὰ νὰ πάῃ νὰ συναντήσῃ τὴν καμαριέραν του, ἡ ὁποία ἦταν φίλη του. Ἡ γυναῖκά του ὅταν ἐπῆρε τὸ πρᾶγμα μυροῦδι, τὸν ὑποχρέωσε νὰ φορέση νυχτικό, ἐφόρεσε δὲ καὶ ἡ ἴδια. Τὴ νύχτα.... ἔρραβε τὸ πουκάμισο τοῦ ἀνδρός της μὲ τὸ δικό της, γιὰ νὰ μὴ μπορῇ νὰ τὸ σκάσῃ ὁ ἄπιστος σύζυγός της.

Σ' ἕνα βιβλίο βγαλμένο στὴ Χάγη στὰ 1728 ὑπάρχει ἡ ἑξῆς παράγραφος.

«Ὑπάρχουν χῶρες ποὺ κοιμοῦνται οἱ ἄνθρωποι μὲ πουκάμισο, ὑπάρχουν ὅμως καὶ χῶρες ποὺ οἱ ἄνθρωποι κοιμοῦνται γυμνοί.

Ὁ Πολωνὸς εὐπατρίδης Παζέκ, συγγραφεὺς περιεργοτάτων ἀπομνημονευμάτων, ὁ ὁποῖος ἔλαβε μέρος σὲ μιὰ ἐκστρατεία κατὰ τῶν Σουηδῶν κατὰ τὸ δεύτερο ἥμισυ τοῦ 17ου αἰῶνος, διηγεῖται τὰ ἑξῆς: Μοῦ συνέβη νὰ βρίσκωμαι στὴ Δανία καὶ νὰ φιλοξενηθῶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ τόπου. Εἶδα ἐκεῖ μὲ ἔκπληξή μου, τὶς γυναῖκες νὰ κοιμοῦνται γυμνές, ἀκόμη καὶ ἐνώπιον τῶν ξένων» ! Ἀντιθέτως στὴν πατρίδα του λέγει, οὔτε εἰς τὸν ἄνδρα της μιὰ γυναῖκα δὲν παρουσιάζοταν ἔτσι.

Ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ δὲν θὰ ἐκπλαγῇ κανείς, μαθαίνοντας ὅτι στὴν Ἀβυσσηνία χώραν τῶν πρωτογενῶν καὶ θεῶν ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυναῖκα μέχρι χθὲς ἀκόμη ἐκοιμῶντο μὲ τὸ ἴδιο νυκτικό. Ἔβαζε δηλ. ὁ καθένας τους ἀπὸ ἕνα μανίκι ! Φυσικὰ τὰ νυχτικὰ αὐτὰ τῶν Ἀβυσσηνῶν θὰ ἦσαν πολὺ εὐρύχωρα.

Αὐτὴ εἶναι ἐν τέλει ἡ ἱστορία τοῦ νυχτικοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ χρῆση ἄρχισε νὰ γενικεύεται ἀπὸ τοῦ 18ου αἰῶνος.